

forum for
natur og
friluftsliv
nordland

Fauske 31.10.2017

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo
nve@nve.no

Uttalelse til planendringssøknad for inntak til Røvatn kraftverk i Ballangen kommune

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 22 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

Denne uttalelsen er utarbeidet i nært samarbeid med Naturvernforbundet i Narvik.

NVE oversendte sin innstilling 15.12.2015 til Olje- og energidepartementet (OED), hvor de anbefaler konsesjon til overføring av Røvatn og bygging av Røvatn kraftverk, til tross ulempene dette hadde for blant annet naturmangfold og landskap. FNF Nordland mente at sårbare naturverdier, inngrepsfri natur og opplevelseskvaliteter ville reduseres og gå tapt ved en overføring av Røvasselva og bygging av nytt Røvatn kraftverk.

Ballangen Energi AS har i etterkant sett et behov for en justert løsning for inntak og vannvei for Røvatn kraftverk, og søker om flytting av inntaket fra Røvasselva til inntak direkte i Røvatn. Tunnel justeres i henhold til dette. Inntaket plasseres og utformes slik at driften av kraftverket ikke påvirker vannstanden i Røvatnet, heter det i søknaden.

Inntaket vil bestå av en 4 meter bred overløpsterskel på kote 471.955. Vannet drenerer derfra og ned i en kulp med en 6 m bred inntaksterskel på kote 468. Inntaket sikres med grovgrind og fingrind med et inntaksarrangement hvor vannet ledes til Røvatn kraftverk og til overføring mot Hjertvatn. Tersklene bygges som betongterskler med ideell utforming av krona. På denne måten sikres det at kjøringen av kraftverket ikke påvirker vannstandene i Røvatnet, heter det i søknaden.

I utløpet av Røvatnet vil det være nødvendig å etablere en flomterskel med bredde 10 m i betong med topp kote 473.09. I tilknytning til terskelen etableres det utrustning for slipp, måling og dokumentasjon av pålagt minstevannføring. Dette arrangementet forutsettes etablert i et lite målehus. Kabel for strøm og signaler legges i Røvatnet fra inntaket. Terskelen vil ha høyde ca. 1 meter over den naturlige stein-terskelen i utløpet.

For overføringen fra Røvatnet planlegges det en tunnel på ca. 2400 meter til inntak i Rødvatnet. Røvatn kraftverk vil kjøres som et rent elvekraftverk.

Utbygger mener videre at med de valgte tersklene oppnås tilnærmet det samme vannstandregimet som i naturlig tilstand, eneste endring ut over de naturlige vannstandgrensene er at de laveste vannføringene i perioden januar til mai er ca. 10 cm lavere enn naturlig, og tilsvarende vil vannstandene i perioden august til oktober bli ca. tilsvarende høyere.

FNF Nordlands merknader til endringssøknaden

Ballangen Energi AS søker altså om en planendring i etterkant av at NVE har gitt sin innstilling til OED. FNF Nordland mener det er et merkelig tidspunkt å gjøre det på, men kan forstå at det er ønskelig med en løsning som har bedre økonomi, særlig nå som kraftprisen er lav og kraftoverskuddet i Nordland er høyt.

Utbygger mener at *«Omsøkte justering vil medføre mindre endring på fagtema landskap i og med at inntaket flyttes inn i Rødvatn. Denne endringen er imidlertid av helt lokal karakter og ansees som kurant. Ut over dette vil øvrige fagtema ikke bli berørt ut over det som er beskrevet i opprinnelig søknad.»* FNF Nordland kan ikke støtte seg til denne vurderingen. Basert på de merknader vi har mottatt fra vårt nettverk er det natur og friluftslivsinteresser som blir berørt og konsekvensene av endringssøknaden er uavklart.

I og med at inntaket søkes om å flyttes i Røvatn, og at det blant annet omfatter to terskler, må dette utredes og vurderes opp mot potensielle konflikter med natur, friluftsliv og landskap. Utredningen til opprinnelig inntaksplassering la til grunn at inntaket lå delvis i skjul, mens i endringssøknaden så flyttes den og plasseres i Røvatn. FNF Nordland er spørrende til hvilke konsekvenser dette har i anleggs- og driftsfase for friluftsliv og landskap. Det skal være en uavhengig part med miljøfaglig kompetanse som utreder og konkluderer, og ikke utbygger.

Videre står det under kapittel 2.4 Fordeler og ulemper ved tiltaket at: *«Inntak direkte i Rødvatnet vil gi et mer stabilt og lettdrevet inntak enn elveinntak i utløpselva. Inntaket vil ikke komme i konflikt med kalkrik bekkekløft som folk har påpekt er i området ved opprinnelig plassering av inntaket.»*. FNF Nordland kan ikke støtte utbyggers kommentar og vurdering av den grunn at det er vannføringen, samt forekomster av naturlige flommer, som er det vesentlige i spørsmålet om tiltaket påvirker naturverdiene tilknyttet bekkekløfta og de andre påviste naturtyper og verdier i Røvasselva. FNF Nordland mener det er utvilsomt at tiltaket vil ha store negative konsekvenser for naturmangfold.

Konklusjon

Etter vår vurdering kan ikke endringssøknaden behandles før det foreligger tilfredsstillende utredninger på hvilke konsekvenser foreslått inntaksplassering har for natur og friluftsliv.

Utbygger må derfor trekke endringssøknaden eller så må NVE pålegge at dette blir gjennomført, slik at naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper blir etterfulgt. Søknaden må sendes ut på ny høring med en ny befaring med berørte interesser når dette foreligger. Ellers viser vi til tidligere uttalelser og ser ingen grunn til å endre vår formening om at en redusert vannføring i Røvasselve (og til tross for foreslått minstevannføring), vil ha store negative konsekvenser for påviste naturtyper og naturverdier knyttet til disse lokalitetene.

For FNF Nordland

Erling Solvang
styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator

Kopi (per e-post) til:
Ballangen kommune
Fylkesmannen i Nordland, miljø og reindrift
Nordland fylkeskommune, miljø
Norsk Friluftsliv